

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

11. septembra 2020

Návrh

na schválenie prijatia návratných finančných výpomocí od Ministerstva financií SR

Materiál predkladá:

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Stanoviská komisií

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Ing. Marek Vlčej
vedúci oddelenia rozpočtu
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovateľ:

Ing. Marek Vlčej
vedúci oddelenia rozpočtu

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. .../2020

zo dňa 11. 09. 2020

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A s c h v a ľ u j e

A.1 prijatie návratnej finančnej výpomoci zo štátnych finančných aktív poskytnutej Ministerstvom financií SR v zmysle Uznesenia vlády SR č. 474/2020 pre Bratislavský samosprávny kraj na opravy a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, vrátane súvisiacej cestnej infraštruktúry, opravy majetku a investície do majetku vo vlastníctve samosprávneho kraja určeného na výkon samosprávnych pôsobností na úseku sociálnych služieb, zdravotníctva, kultúry, cestovného ruchu, vzdelávania, športu a regionálneho rozvoja, za nasledovných podmienok:

- a) návratná finančná výpomoc bude bezúročná
- b) maximálna výška do 25 mil. EUR
- c) postupné čerpanie na základe žiadostí do roku 2022
- d) rovnomerné ročné splátky po dobu 15 rokov, prvýkrát v roku 2023

A.2 prijatie návratnej finančnej výpomoci zo štátnych finančných aktív poskytnutej Ministerstvom financií SR v zmysle Uznesenia vlády SR č. 494/2020 pre Bratislavský samosprávny kraj na kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 za nasledovných podmienok:

- a) návratná finančná výpomoc bude bezúročná
- b) výška čerpania je do výšky 5 675 346 EUR
- c) jednorazové čerpanie na základe žiadosti do 31.12.2020
- d) rovnomerné ročné splátky po dobu 4 rokov, prvýkrát v roku 2024

B s p l n o m o c ň u j e

predsedu Bratislavského samosprávneho kraja

B.1 k podpisu Zmluvy o návratnej finančnej výpomoci medzi Ministerstvom financií Slovenskej republiky a Bratislavským samosprávnym krajom v zmysle Uznesenia vlády SR č. 474/2020 a k podpisu žiadostí o čerpanie tejto návratnej finančnej výpomoci.

B.2 k podpisu Zmluvy o návratnej finančnej výpomoci medzi Ministerstvom financií Slovenskej republiky a Bratislavským samosprávnym krajom v zmysle Uznesenia vlády SR č. 494/2020 a k podpisu žiadosti o čerpanie tejto návratnej finančnej výpomoci.

B.3 v zmysle § 11 ods. 2. písm. d) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov zmeniť rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja na rok 2020 podľa bodu A.

C b e r i e n a v e d o m i e

stanovisko hlavného kontrolóra Bratislavského samosprávneho kraja k Návrhu na schválenie prijatia návratných finančných výpomocí od Ministerstva financií SR.

D u k l a d á

riaditeľke Úradu BSK

zabezpečiť administratívny proces a podpisy Zmlúv o návratných finančných výpomociach v zmysle Uznesení vlády SR č. 474/2020 a 494/2020 zástupcami zmluvných strán.

T: 31. 10. 2020

D ô v o d o v á s p r á v a

Materiál sa predkladá na základe § 11 ods. 2 písm. e) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a na základe Uznesenia vlády SR č. 474/2020, ktorým vláda SR „súhlasí s poskytnutím návratnej finančnej výpomoci zo štátnych finančných aktív v sume 25 000 000 eur Bratislavskému samosprávnemu kraju na opravy a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, vrátane súvisiacej cestnej infraštruktúry, opravy majetku a investície do majetku vo vlastníctve samosprávneho kraja určeného na výkon samosprávnych pôsobností na úseku sociálnych služieb, zdravotníctva, kultúry, cestovného ruchu, vzdelávania, športu a regionálneho rozvoja“ a Uznesenia vlády SR č. 494/2020 na poskytnutie návratných finančných výpomocí obciam a vyšším územným celkom na kompenzáciu výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020.

1) Návratná finančná výpomoc v zmysle Uznesenia vlády SR č. 474/2020

Výška a podmienky poskytnutia návratnej finančnej výpomoci

- Návratná finančná výpomoc bude poskytnutá vo výške do 25 mil. eur.
- Čerpanie – dvakrát ročne do 31.5. a 30.11. v období rokov 2020 až 2022 na základe predloženej žiadosti najneskôr 30 dní pred poskytnutím.
- Doba splácania – 15 rokov v rovnomerných ročných splátkach, prvýkrát v roku 2023.
- Úroková sadzba – bezúročne.

Použitie návratnej finančnej výpomoci

Finančné zdroje z tejto výpomoci budú prioritne použité na opravy a investičné výdavky v rámci cestnej infraštruktúry a na opravy a rekonštrukcie nehnuteľností v správe Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „BSK“).

Nárast výstavby v okolí Bratislavy a s tým súvisiaca preťaženosť existujúcej cestnej siete spôsobili poškodenie ciest, ktoré sú v nevyhovujúcom až havarijnom stave. Nadmerné zaťaženie bolo v roku 2019 hlavne na cestách II. a III. triedy v okrese Senec v súvislosti s výstavbou diaľnice D4 a rýchlostnej cesty R7 – obchádzkové trasy počas výstavby, výjazdy z ťažobní štrkopiesku a ťažká technika prechádzajúca po regionálnych cestách.

V súčasnosti na opravu a rekonštrukciu najkritickejších úsekov ciest treba približne 31 mil. eur, na opravy mostných objektov 13 mil. eur a priepustov 0,3 mil. eur, čo spolu predstavuje sumu 53,2 mil. eur vrátane DPH.

Vzhľadom na rozsiahlu výstavbu a výrazný nárast obyvateľov v obciach v blízkosti Bratislavy je nevyhnutné rozšírenie jestvujúcej cestnej siete s dobudovaním obchvatov obcí, keďže existujúca cestná sieť svojimi parametrami nezodpovedá intenzite dopravy.

BSK okrem ciest II. a III. triedy vlastní stavebné objekty v členení: 46 objektov gymnázií, 157 objektov stredných odborných škôl, 70 objektov domovov sociálnych služieb, 4 objekty polikliník a 99 iných objektov. Objekty postavené v 18. až 20. storočí boli v rámci delimitácie prevzaté v zlom technickom stave. Vzhľadom na finančné možnosti boli len opravované alebo čiastočne rekonštruované. Mnohé nespĺňajú energetické požiadavky a vnútorné rozvody sú zastarané a poruchové. Z dôvodu energetickej efektívnosti budov a na základe aktuálneho technického stavu Bratislavský samosprávny kraj musí vynaložiť približne 80 mil. eur na rekonštrukciu a opravu budov. Ide o približne 70 % budov v správe BSK.

BSK každoročne realizuje predprojektovú prípravu a realizáciu investičných aktivít, ktoré sú v súlade aj so Stratégiou znižovania energetickej náročnosti budov vo vlastníctve BSK. BSK chce realizovať čiastočné alebo úplné rekonštrukcie budov, ktoré sú využívané pre oblasť vzdelávania, poskytovania sociálnych a zdravotných služieb a kultúry. Na základe Katalógu adaptačných opatrení miest a obcí BSK na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy budú revitalizované parky vo vlastníctve BSK.

Napriek tomu, že BSK počas posledných desať rokov investoval vlastné zdroje do ciest II. a III. triedy 54 mil. eur, do nehnuteľností 47 mil. eur a v rámci fondov Európskej únie 21 mil. eur, prevažná časť majetku BSK je stále v nevyhovujúcom až havarijnom stave.

2) Návratná finančná výpomoc v zmysle Uznesenia vlády SR č. 494/2020

Výška a podmienky poskytnutia návratnej finančnej výpomoci

- Návratná finančná výpomoc bude poskytnutá do výšky do 5 675 346 eur.
- Jednorazové čerpanie do 31.12.2020.
- Doba splácania – 4 roky v rovnomerných ročných splátkach, prvýkrát v roku 2024.
- Úroková sadzba – bezúročne.

Podmienky boli takto nastavené priamo prostredníctvom Ministerstva financií SR

V roku 2020 zásadným spôsobom negatívne ovplyvnila hospodárenie a celkovú finančnú situáciu územnej samosprávy pandémie spôsobená ochorením COVID-19, a to predovšetkým znížením príjmov, výpadkom dane z príjmov fyzických osôb. V dôsledku prijatých epidemiologických opatrení sa znížila ekonomická aktivita, čo sa odrazilo na negatívnom vývoji výberu dane z príjmov fyzických osôb. Výpadok dane z príjmov fyzických osôb oproti schválenému rozpočtu verejnej správy na rok 2020 predstavuje u vyšších územných celkov sumu 52 mil. eur podľa prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky za jún 2020.

Vláda Slovenskej republiky si uvedomila vážnosť situácie v súvislosti s financovaním obcí a vyšších územných celkov a má záujem kompenzovať výpadok príjmov subjektom územnej samosprávy. Reagujúc na výrazný pokles výberu dane z príjmov fyzických osôb navrhla poskytnúť bezúročné návratné finančné výpomoci subjektom územnej samosprávy na výkon ich samosprávnych pôsobností. Prijaté prostriedky z návratných finančných výpomoci možno použiť na kompenzáciu výdavkov vyčerpaných subjektom územnej samosprávy v priebehu roka 2020. Návratná finančná výpomoc sa poskytne na základe žiadosti obce alebo vyššieho územného celku maximálne do výšky výpadku dane z príjmov fyzických osôb za rok 2020 (podľa prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky z júna 2020 ide v prípade BSK o 5 675 346 eur so sedemročnou splatnosťou v rovnomerných ročných splátkach, pričom prvá splátka bude uhradená v roku 2024. Dôvodom odkladu splátok ako aj ich rozloženie v čase je konsolidácia príjmov na výkon samosprávnych pôsobností negatívne ovplyvnených pandemiou.

VÚC môže prijať návratnú finančnú výpomoc, len ak a) jeho celková suma dlhu neprekročí 50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a b) suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov v príslušnom rozpočtovom roku neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci alebo vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Subjekt územnej samosprávy je oprávnený požiadať o poskytnutie návratnej finančne výpomoci do 31. októbra 2020.

Poskytnutím bezúročnej návratnej finančnej výpomoci s odkladom splácania istiny dochádza k poskytnutiu výhody, ktorá by mohla viesť k narušeniu hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi, a preto môžu obce a vyššie územné celky použiť návratnú finančnú výpomoc len na financovanie výkonu samosprávnych pôsobností a na účely, ktoré spĺňajú tieto podmienky a) financovanie činnosti/projektu nehospodárskeho charakteru, b) prípadne o sprievodné hospodárske činnosti (stanovenie základných pravidiel k prístupu definovania doplnkového využívania infraštruktúry vychádza z ods. 207 Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01)), c) financovanie činnosti/projektu lokálneho charakteru, v prípade ktorého nehrozí (ani potenciálne) narušenie hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi. Odpustenie sumy splátok poskytnutej návratnej finančnej výpomoci, ktorým dochádza k zníženiu štátnych finančných aktív, je možné len na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky podľa § 13 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. O návratné finančné výpomoci môžu požiadať všetky obce a vyššie územné celky, v ktorých o schválení návratnej finančnej výpomoci rozhodlo ich zastupiteľstvo.

3) Predpokladaný vývoj úverového zaťaženia BSK

Vývoj nielen úverového zaťaženia, ale aj samotného hospodárenia BSK je v posledných rokoch výrazne ovplyvňovaný viacerými externými faktormi, ako sú hospodárske a sociálne balíčky vlády (zvyšovanie nezdaniteľného základu dane, plánovaný zvýšený daňový bonus) nové zákony bez priameho finančného krytia (napr. zákon o sociálnych službách najmä vo vzťahu k výraznému zvýšeniu príspevku VUC neverejným poskytovateľom sociálnych služieb) a v poslednom rade kríza spôsobená koronavírusom.

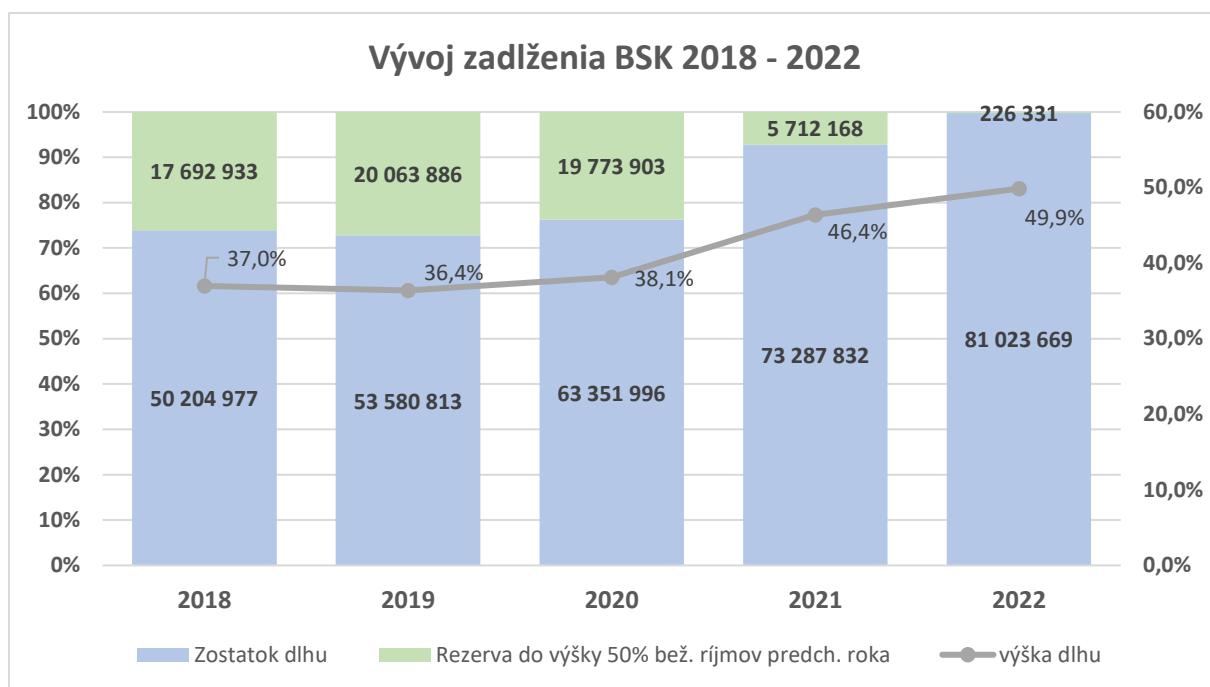
Vzhľadom k týmto skutočnostiam predpokladáme nasledujúci vývoj zadĺženia v najbližších rokoch, na základe prijatia návratnej finančnej výpomoci v zmysle Uznesenia vlády SR č. 494/2020 (ďalej len NFV – DPFO) až do roku 2022, kedy skončí možnosť čerpať návratnú finančnú výpomoc v zmysle Uznesenia vlády SR č. 474/2020 (ďalej len „NFV“); okrem týchto výpomocí má BSK k dispozícii aj zostatok úverového rámca v Európskej investičnej banke (ďalej len „EIB“) vo výške 9 mil. eur:

Rok 2020 – plánované úvery a NFV vo výške 13,675 mil. eur (NFV -DPFO vo výške 5,675 mil. eur, EIB – 4 mil. eur a NFV 4 mil. eur)

Rok 2021 – plánované úvery a NFV vo výške 14 mil. eur (EIB – 5 mil. eur a NFV 9 mil. eur)

Rok 2022 – NFV vo výške 12 mil. eur

Uvedené pomery sa môžu v jednotlivých rokoch meniť, najmä v rokoch 2021 a 2022 v závislosti od vývoja jednotlivých projektov opráv a investícií, ako aj ekonomického vývoja v rámci SR. Načrtnutý vývoj predstavuje maximum možností BSK čerpať úvery a návratné finančné výpomoci, kedy by sa zadĺženie priblížilo k úplnej hranici 50% - toto by však nastalo vtedy, ak by sa darilo plniť všetky ciele Investičného plánu a takisto aj opráv a údržby majetku.

Prvé sankčné pásmo začína na úrovni zadĺženia 50% bežných príjmov predchádzajúceho roka. Zelené polia v grafe predstavujú rezervu, do ktorej je možné v jednotlivých rokoch čerpať nové úvery.